

”Trådtykkelser”

Tråd:

Knipleråd laves i mange forskellige tykkelser og materialer. Og man kan kniple med stort set alt som ikke er elastisk.

Et kniplemønster er lavet til en bestemt tykkelse tråd, og de to ting skal altid passe sammen!

Hvis man bruger en tråd der er tykkere eller tyndere end den mønsteret er lavet til, vil kniplingen blive for tæt eller løs.

Så hvis man sidder med et bestemt mønster man rigtig gerne vil kniple, men vil lave den med en anden trådtykkelse end det er lavet til skal prikkebrevet altså enten forstørres eller formindskes så det kommer til at passe sammen.

Trådtykkelse:

Trådtykkelser benævnes med flere forskellige betegnelser:

Nm: Metrisk garnnummer angiver hvor mange meter tråd der går på 1 g. (m/g)

NeL: Nummer for engelsk linned (hør) 1 NEL = 300 yards/pound = 0,604772 m/g

NeB: Nummer for engelsk bomuld 1 Neb = 840 yards/pund = 1.6933 m/g.

Fælles for alle tre er at betegnelsen ofte består af en brøk. Jo højere tal der står forrest jo tyndere er de enkelte tråde i tråden.

Tallet efter skråstregen angiver antallet af tråde i garnet. Det betyder, at f. eks. 60/2 består af to tråde, 60/3 er det 3 tråde. Således er en 60/3 en tredjedel tykkere end 60/2.

Sammenligning af trådtykkelser:

Til en hurtig sammenligning af to tråde, kan man lave et lille regnestykke.

Hvis man læser betegnelsen som en brøk og regner divisionen ud får man et tal der kan sammenlignes direkte. Så bliver $16/2=8$, $28/2=14$, $60/3=20$, $60/2=30$ og $80/2=40$. Så jo højere tal jo tyndere tråd. Og bemærk at der faktisk er stor forskel på en 60/3 og en 60/2.

Andre ofte brugte trådtykkelser er 35/2 og 40/2. Laver vi samme regne stykke med dem giver det $35/2=16,5$ og $40/2=20$. En 35/2 er altså en mellemting mellem 28/2 og 60/3. og 40/2 og 60/3 har samme tykkelse.

Trådtykkelse og prikning:

Som nævnt hænger prikning og trådtykkelse uløseligt sammen.

Størrelsen på en prikning findes ved at måle mellem to vandrette prikker på prikkebrevet. Hvis det er et gammelt prikkebrev kan det være en fordel at måle et par forskellige steder på prikkebrevet da hullerne kan være udvidet ved brug og derfor give et skævt billede.

Det betyder dog ikke, at det er en endegyldig lov! Men blot en rettesnor for, hvad der kan bruges.

Der er ofte en mening med den afstand designeren af et mønster har valgt at have mellem prikkerne på prikkebrevet. Og for at opnå det ønskede resultat skal tråden have den rigtige tykkelse. Hvis man bruger en tyndere tråd bliver resultatet en mere åben knipling og hvis tråden er tykkere vil det give en tættere knipling. Og det kan være et spørgsmål om smag om man foretrækker det ene eller det andet.

Man skal dog være opmærksom på at en for tynd tråd kan give et løst og "sjasket" resultat og en for tyk tråd kan betyde at det er svært at trække trådene pænt til, så resultatet bliver ujævnt og klumpet.

Når man ikke kender trådens tykkelse:

Det sker fra tid til anden, at man finder en rulle tråd i gemmerne som har mistet sin banderole så man ikke længere har trådbetegnelsen til rådighed. Da de forskellige trådtykkelser kan være nærmest umuligt at skelne med det blotte øje er der heldigvis også råd for dette.

Tag et smalt stykke pap eller en lille rundstok og sæt to streger med præcis 1 cm mellem.

Nu tager du din tråd og vikler den omkring "måleren". Tråden skal vikles tæt uden at lappe over hinanden. Samtidig tælles antallet af omgange der skal til for at dække 1 cm.

Du har nu trådens wraps/cm.

Prikning i mm (målt vandret)	Trådtykkelse	Wraps/cm
10	8/2	8
8	16/2, 20/2 eller 35/3	12
6	35/2, 28/2 eller 50/3	20
5	60/3, 40/2 eller 50/2	24
4	60/2, 70/2, 80/2 eller K80	26

En anden metode til at teste en tråds egnethed til et prikkebrev er at placere 4 tråde ved siden af hinanden mellem to prikker på prikkebrevet (på skrå). Hvis trådene ligger tæt sammen er tråden for tyk og er der meget luft mellem trådene er tråden for tynd.

Ændring på størrelsen af en knipling:

Denne sammenhæng mellem trådtykkelse og prikning betyder, at man kan ændre størrelse på en knipling ved at vælge tykkere eller tyndere tråd end oprindeligt tiltænkt, hvis man blot ændrer størrelsen på prikkebrevet tilsvarende.

Skemaet herunder viser hvor meget et prikkebrev skal forstørres/formindskes, hvis der ændres på trådtykkelsen.

Find den oprindelige trådtykkelse i den grønne række. Herefter finder du tallet under den trådtykkelse der ønskes anvendt. Tallet i det hvide felt angiver hvor mange % kopimaskinen skal stå på. Felterne markeret med gul viser trådtykkelser der ligger så tæt på hinanden at de sagtens vil kunne erstatte hinanden uden ændring af prikkebrevet.

Eksempel: Jeg har et prikkebrev til en model i 40/3 og vil gerne lave den med 28/2.

Jeg finder altså 40/3 i den grønne kolonne, og aflæser at der under 28/2 står 98. Jeg skal altså bruge en kopi på 98 % af den oprindelige størrelse.

	16/2	20/2	35/3	40/3	28/2	30/2	50/3	35/2	40/2	50/2	60/2	70/2	80/2
16/2		89	83	77	76	73	69	68	63	56	52	48	45
20/2	112		93	87	85	82	77	76	71	63	58	53	50
35/3	121	108		94	91	88	84	82	76	68	62	58	54
40/3	129	115	107		98	94	89	87	82	73	67	62	58
28/2	132	118	110	102		97	92	89	84	75	68	63	59
30/2	137	122	113	106	104		95	93	87	77	71	65	61
50/3	144	129	120	112	109	105		98	91	82	75	69	65
35/2	148	132	122	115	112	108	102		94	84	76	71	66
40/2	158	141	131	122	120	115	110	107		89	82	76	71
50/2	177	158	146	137	134	129	122	120	112		91	85	79
60/2	194	173	160	150	146	141	134	131	122	110		93	87
70/2	209	187	173	162	158	153	145	141	132	118	108		94
80/2	224	200	185	173	169	163	155	151	141	126	115	107	

Kilde: Vibeke Ervø / Knipling i Danmark

Sammenlignings tabel:

NM		Hør			Bomuld
2 trådet	3 trådet	2 trådet	3 trådet	4-5 trådet	
		8/1			Perlegarn nr. 3
				18/5	Hæklegarn nr. 5 Perlegarn nr. 5
	11/3		18/3		
	20/3	16/2	30/3		Hæklegarn nr. 10 Perlegarn nr. 8 Tussah silke
			35/3		Perlegarn nr. 8
16/2			40/3	50/4	Hæklegarn nr. 15 Navnegarn nr. 20
	30/3	28/2 35/2	50/3		Hæklegarn nr. 20 Perlegarn nr. 12
		40/2	60/3		Hæklegarn nr. 30 Navnegarn nr. 30
	40/3		66/3		
		50/2			24/3 Egyptisk bomuld Navnegarn nr. 35
34/2	50/3		80/3		
		60/2			DMC K80 Venus Cotton
40/2	60/3		100/3		